

İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi

Ayrımcılıkla Mücadele

İşkence ve Kötü Muameleye Karşı Ulusal Önleme Mekanizması

TIHEK

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), insan hakları alanındaki tarafı olduğumuz uluslararası mevzuata dayalı olarak 6701 sayılı Kanunla kurulmuş, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli, kamu tüzel kişiliğini haiz ve Adalet Bakanlığı ile ilişkili bir Kurumdur. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Cumhurbaşkanlığı tarafından seçilen on bir üyeli İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu ile Başkanlık'tan oluşur. Kurul, görev ve yetkilerini bağımsız olarak yerine getirir ve kullanır.

TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

Kuruluş Amacı ve Görev Alanları

TIHEK, insan onurunu temel alarak,
-İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesi,
-Kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi,
-İşkence ve kötü muameleyle etkin mücadele edilmesi ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevinin yerine getirilmesi,
amaçlarıyla ve bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek üzere kurulmuştur.

Başvuru Alma ve Resen İnceleme Yetkisi

TIHEK, eşit muamele görme hakkının ihlal edildiği, ayrımcılık yapıldığı veya işkence ve kötü muamele yapıldığı iddialarını başvuru üzerine incelemekle görevli olduğu gibi re'sen de inceleme yapabilme yetkisine sahiptir. Diğer insan hakkı ihlali iddiaları halinde ise başvuru almamakta, gerekli gördüğü hallerde re'sen inceleme başlatabilmektedir.

— Başvurular ve Uzlaşma

Ayrımcılık yasağı ihlaldinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. Kuruma başvuru, illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar aracılığıyla da yapılabilir. Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişiler de Kuruma başvuru yapabilir. Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz.

İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.

Dava açma süresi içinde Kuruma yapılan başvurular işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur.

Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. Başkan, incelemenin özelliğine göre, resen veya talep üzerine tarafları uzlaşmaya davet edebilir.

— Yaptırım Yetkisi

Kurumun gerekçesini belirterek istediği bilgi ve belgelerin, otuz gün içinde verilmesi zorunludur. Bu yükümlülöklere, uyarıya rağmen haklı bir neden olmaksızın belirtilen sürede uymayan kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurum, beş yüz Türk lirasından iki bin Türk lirasına kadar idari para cezası uygular.

Başvuruların uzlaşma ile çözümlenememesi ve ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin tespiti halinde Kurum 15 bin TL'ye kadar para cezası uygulayabilir.

İnsan Haklarının Korunması ve Geliştirilmesi

İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak ve karara bağlamak Kurumun görev ve yetkisindedir.

- Yaşam Hakkı
- Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı
- Özel Hayata Saygı Hakkı
- Din ve Vicdan Hürriyeti
- İfade Özgürlüğü
- Çalışma Hakkı
- Ailenin Korunması ile Anne ve Baba Hakkı
- Sosyal Güvenlik Hakkı
- Sağlık Hakkı
- Eğitim Hakkı vb...

İnsan haklarının her alanında çalışmalar yapmak TİHEK'in görevlerindedir. Kurum,

- Kitle iletişim araçlarını da kullanarak bilgilendirme ve eğitim yoluyla kamuoyunda duyarlılığı geliştirir.
- Millî eğitim müfredatında bulunan ilgili bölümlerin hazırlanmasına katkıda bulunur.

- Üniversiteler ile ortaklaşa faaliyetlerde bulunur. Üniversitelerin insan hakları ve eşitlik ile ilgili bölümlerinin kurulmasına ve müfredatının belirlenmesine katkıda bulunur.
- Kamu kurum ve kuruluşlarının insan hakları ve eşitlik eğitimi programlarının esaslarının belirlenmesine ve bu programların yürütülmesine katkıda bulunur.
- Görev alanıyla ilgili mevzuat çalışmalarını izler, değerlendirir, bunlara ilişkin görüş ve önerilerini ilgili mercilere bildirir.
- Gerek görüldüğünde görev alanına ilişkin özel raporlar yayımlar.
- Alanındaki uluslararası gelişmeleri izler ve değerlendirir. Uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapar.
- Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmelerinin uygulanmasını izler. Devletin uluslararası sözleşmeler çerçevesinde sunmakla yükümlü olduğu raporların hazırlanması sürecinde, ilgili sivil toplum kuruluşlarından da yararlanmak suretiyle görüş bildirir.
- Cumhurbaşkanlığına ve TBMM Başkanlığına sunulmak üzere yıllık raporlar hazırlar.

Ayrımcılıkla Mücadele

Cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum ve medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş, 6701 sayılı Kanunda, ayrımcılık temeli olarak düzenlenmiştir. Kurum eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerin Kanunda belirtilen ayrımcılık temellerine dayalı olarak gerçekleştirilen ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmekle görevlidir. Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

İşkence ve Kötü Muameleye Karşı Ulusal Önleme Mekanizması

“Ulusal önleme mekanizması”, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi ifade eder.

TİHEK, ilgili mevzuat dahilinde işkence ve kötü muamele ile mücadele eder, re’sen veya başvuru üzerine iddiaları inceler, araştırır, karara bağlar ve sonuçlarını takip eder. Ulusal Önleme Mekanizması kapsamında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da devletin koruması altına alınan kişilerin bulunduğu,

- Ceza İnfaz Kurumları,
- Nezarethaneler,
- Mülteci Kampları,
- Geri Gönderme Merkezleri,
- Rehabilitasyon Merkezleri,
- Psikiyatri klinikleri vb...

mekanalara haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirir, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletir. Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklar. Ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceler ve değerlendirir.

Katılımcılık ve Sivil Toplumla İşbirliği

Kurum, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar, komisyonlar oluşturabilir.

TIHEK

TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI ve
EŞİTLİK
KURUMU

 www.tihek.gov.tr

 [tihek_kurumsal](https://twitter.com/tihek_kurumsal)

 [tihekkurumsal](https://facebook.com/tihekkurumsal)

 0 312 422 78 00

 0 312 422 78 99

 Yüksel Cad. No: 23
Kızılay / ANKARA